

Vejle Kommune
Att.: Kommunaldirektørens område

Annette Holm Bonde

Lokal tlf.: 76 81 24 18
Mobil tlf.: 40 16 05 41
ANHBO@vejle.dk

12. oktober 2026

J. nr.: 13.02.01-P19-6449-
26

Fornyelse af tilladelse til indvinding af overfladevand til Børkop Vandmølle, Vandmøllevej 4, 7080 Børkop.

Børkop Vandmøllens venner har på vegne af Vejle Kommune den 13. august 2026 søgt om fornyet tilladelse til indvinding af 36.000 m³/år, maksimalt 35 l/sek. fra Skærup Å til drift af møllehjulet ved Børkop Vandmølle. Møllens nuværende tilladelse til indvinding af vand udløber den 28. oktober 2026.

Den ansøgte vandmængde fra Skærup Å ledes gennem møllesøen, hvorefter det ledes til overfaldshjul. Anvendelse af vand sker som et led i museumsdrift af møllehjulene.

Figur 1. Kort der viser Børkop vandmølle.

Børkop Vandmølle ligger ved Skærup Å, og der har været mølleri siden begyndelsen af 1500-tallet.

Møllen er restaureret flere gange, først i 1960 og senere i 1977-84 og igen de sidste par år. I 1959 er møllen blevet omfattet af en fredning, hvor både de

Teknik & Miljø Vand

Kirketorvet 22, 7100 Vejle
Tlf.: 76 81 22 30
www.vejle.dk

CVR Nr. 29 18 99 00

Åbningstider
Fremmøde
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Telefon
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

kulturhistoriske og landskabelige værdier er omfattet af fredningen. Møllen fremstår i dag med intakt mølleværk med to overfaldshjul. Vandmøllen er en kornmølle og driften er til museumsbrug.

Afgørelse og lovgrundlag

I medfør af §§ 20 - 22 i lovebekendtgørelse nr. 299 om vandforsyning jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 3 af 4. januar 1980 om vandindvinding og vandforsyning, meddeles hermed tilladelse til indvinding af overfladevand til Børkop Vandmølle.

Tilladelsen til indvinding af vand til strømproduktion gives på følgende vilkår:

Anlæg og drift

1. Der må kun indvindes vand til møllens drift ved demonstration af møllens funktioner.
2. Der må maksimalt indtages 35 l/sek., dog maksimalt 36.000 m³ årligt.
3. I perioder, hvor møllehjulene ikke er i drift, må
 - der kun indtages vand til vedligeholdelse af søens vandstand når vandet i Skærup Å står over overløbskanten i kote 15.53-15.57 DVR90 ved indløbet til møllesøen
4. Alt vand, der ikke anvendes til strømproduktion, skal ledes videre til vandløbet gennem frislusen.
5. Driftstiderne skal registreres løbende i driftsjournal. Registreringerne skal opbevares i mindst fem år og kunne forevises på forlangende.
6. Der skal opretholdes 6 mm afgitring ved indløbet til søen.

Tidsfrister

7. Tilladelsen til indvinding af overfladevand er tidsbegrænset til 10 år med udløb 28. oktober 2036. Før tilladelsen udløber, skal du søge om fornyelse, hvis du stadig ønsker at bruge den.

Indberetning

8. Det samlede vandforbrug skal opgøres den 1. januar hvert år, og resultatet skal sendes til kommunen inden den 1. februar.

Erstatningsregler

Anlæggets ejer er erstatningspligtig for skader, der under anlæggets udførelse og drift volder i bestående forhold ved ændring af vandføringen i vandløbet, grundvandsstanden eller tilstanden i søer, jf. vandforsyningslovens § 23.

Tilsyn

Kommunen har tilsyn med, at de stillede vilkår og den gældende lovgivning overholdes. Hvis betingelserne ikke overholdes, kan tilladelsen ifølge vandforsyningslovens § 34 tilbagekaldes uden erstatning. Det betyder bl.a., at tilladelsen til at indvinde vand bortfalder, hvis de fastsatte tidsrammer ikke overholdes.

Sagens oplysninger

Børkop Vandmølles tilladelse til indvinding af vand udløber den 28. oktober 2026.

Det følger af lovens § 22, stk. 1, at tilladelser til indvinding af overfladevand meddeles for et bestemt tidsrum, som højst kan være 10 år. Det følger desuden af stk. 2, at når en vandindvindingstilladelse bortfalder som følge af en tidsbegrænsning, skal en ny tilladelse meddeles i det omfang, der fortsat er behov for vandindvinding, medmindre samfundsmæssige hensyn, jf. lovens §§ 1 og 2, er til hinder herfor.

I vurderingen af ansøgningen skal Vejle Kommune derfor tage stilling om der er samfundsmæssige hensyn, der er til hinder for, at der kan gives tilladelse til den ansøgte vandindvinding.

Børkop vandmølle er beliggende vandmøllevej 4, 7080 Børkop, matr.nr. 16a, Børkop By, Gauerslund.

Børkop Vandmølle indtager vand fra Skærup Å og udleder vandet igen, efter brug i møllen, ca. 200 meter nedstrøms indløbet til møllesøen.

Når der ikke drives museumsdrift og møllehjulene derfor ikke er i brug løber den samlede mængde vand i Skærup Å via det nye vandløbstracé.

Medianminimumsvandføringen ved stryget umiddelbart opstrøms møllesøen er vurderet til 80 l/sek.

Skærup Å er omfattet af statens vandplan, og målsat til "god økologisk tilstand". EU's Vandrammedirektiv og miljømålsloven foreskriver, at der skal opnås en god økologisk tilstand. Den økologiske tilstand vurderes bl.a. ud fra sammensætningen af vandløbsinsekter, fisk, planter og alger.

Skærup Å skal jf. vandplanen opnå "god kemisk tilstand"

Skærup Å og møllesøen er § 3 beskyttet i henhold til naturbeskyttelsesloven.

Skærup Å og Børkop Vandmølle ligger ikke i eller ved et Natura2000 område med hydraulisk forbindelse. Nærmeste Natura 2000 område er "Skove langs nordsiden af Vejle Fjord"

Faunapassage

Der er i 2008 etableret et faunapassage forbi vandmøllen, hvor alt vand bortset fra vandindtaget til Børkop Vandmølle føres. Der er således fuld faunapassage ved Børkop Vandmølle.

De generelle regler om ålepassage gælder for møllen.

Smådyr

Af basisanalyseVP4 fremgår at tilstanden for smådyr i Skærup Å, i vandområde o8440 opstrøms møllesøen er "høj", op og nedstrøms møllen i vandområde o8429_y er "god".

Fisk

Af basisanalyseVP4 fremgår at tilstanden for fisk i Skærup Å, i vandområde o8440 opstrøms møllesøen er "ukendt", op og nedstrøms møllen i vandområde o8429_y er "ringe".

Planter

Af basisanalyseVP4 fremgår at tilstanden for planter i Skærup Å, i vandområde o8440 opstrøms møllesøen er "god", op og nedstrøms møllen i vandområde o8429_y er "ukendt".

Alger

Af basisanalyseVP4 fremgår at tilstanden for alger i Skærup Å, i vandområde o8440 opstrøms møllesøen er "ukendt", op og nedstrøms møllen i vandområde o8429_y er "ukendt".

Samlede økologiske tilstand

Den samlede økologiske tilstand for Skærup Å er jf. basisanalyseVP4 "God" opstrøms Børkop Vandmølle og "ringe" nedstrøms Børkop Vandmølle pba. kvalitetselementet fisk.

Kemisk tilstand

Jf. genbesøg af vandplanerne fremgår, at Skærup Å kemiske tilstand fsva. EU's prioriterede stoffer er "god tilstand" opstrøms Børkop Vandmølle og "ikke-god" nedstrøms Børkop Vandmølle.

Den kemiske tilstand vedr. nationalt specifikke stoffer er i "ikke-god tilstand".

BilagIV-arter

Der er ikke registreret BilagIV arter i eller ved Børkop Vandmølle.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurderingen at vandindvindingen og følgerne af denne ikke hindre opfyldelsen af miljømålene, der er beskrevet statens vandplan.

Det er kommunens vurdering, at indvindingen ikke er årsag til eller medvirkende årsag til den manglende opfyldelse af miljømålet for fisk nedstrøms Børkop Vandmølle.

Det vurderes at vandindtaget ikke er årsag til eller medvirkende årsag til at den kemiske tilstand ikke opfylder miljømålet.

Vandindtaget til museumsbrug på Børkop Vandmølle kan dermed fortsætte på samme niveau som tidligere.

Klagevejledning

Du, klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald. Tilladelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside - <https://www.vejle.dk/da/hoeringer-og-afgoerelser/> den 12. oktober 2026.

En eventuel klage over afgørelsen skal ske på Klageportalen, som du finder et link til på <https://naevneneshus.dk/>. Klageportalen kan også tilgås via www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, typisk med Mit-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har oprettet en supportfunktion, som klager kan kontakte, hvis der opstår spørgsmål.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er offentliggjort, og det vil sige senest den 9. november 2026.

Det koster et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales tilbage, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Du får besked, hvis der er klager over afgørelsen.

Søgsmål

Hvis kommunens afgørelse ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter offentliggørelsen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Venlig hilsen

Annette Holm Bonde

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

Danmarks Sportsfiskerforbund

Forbrugerrådet

Danmarks Naturfredningsforening

Børkop Vandmølles Venner